

ఎప్పుడు కొనాలి? ఎప్పుడు అమ్మాలి?

జయప్రకాశ్

స్టాక్ మార్కెట్ అంటే ఏమిటి.. అక్కడ ఏం చేస్తారు?, పెట్టుబడి నిర్ణయాలు ఎలా తీసుకుంటారు? తెలియని వారికి ఇదో పెద్ద చిక్క. ముడి. అలాగని అనుభవం ఉండి ఎంతో కాలంగా మార్కెట్ కార్యకలాపాల్లో పాలుపంచుకుంటున్న వారికి అన్నీ తెలుసని కాదు. వారికి ఇది పద్యవ్యాహమే. ఎప్పుడు ఏం జరుగుతుందో ఎవరికీ అంతుపట్టని రహస్యం. మదుపుదార్లు తాము అనుకున్నట్లు స్టాక్ మార్కెట్ ఉండాలని ఆశిస్తూ ఉంటారు. కానీ మార్కెట్ ఎవరి ఊహలకు అందనంత వేగంగా, భిన్నంగా మార్పులకు లోనవుతూ ఉంటుంది. సంస్థాగత మదుపర్లు, మ్యూచువల్ ఫండ్లు, అధిక విలువ కలిగిన మదుపుదార్లు (హెచ్ఎన్ఐలు) వారికి ఉన్న ఆర్థిక సత్తా, ఓపిక, సమాచారం, విశ్లేషణాత్మక శక్తుల వల్ల మార్కెట్ తుపాసులను తట్టుకొని నిలబడగలుగుతారు. కానీ సాధారణ రిటైల్ మదుపుదారు సంగతి ఏమిటి? వచ్చేది వందల్లో, పోయేది వేల రూపాయల్లో.. ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరిని ఏ షేర్ కొనాలని అడగటం, వారు చెప్పిన షేర్లు కొనడం, ఎప్పుడు అమ్మాలో దిక్కు తోచని స్థితిని ఎదుర్కొనడమే కనిపిస్తుంది.

దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా కొన్ని ప్రాథమిక సూత్రాలను, కొండగుర్తులను తెలుసుకొంటే స్టాక్ మార్కెట్ ను లాటరీ టిక్కెట్ మాదిరిగా కాకుండా స్పష్టమైన పెట్టుబడి వ్యూహంగా మలుచుకోవడానికి అస్సారం ఉండవచ్చు.

ఈ కింది సిద్ధాంతాలు చూడండి...

భ్రమణ సిద్ధాంతం: గత మూడు దశాబ్దాల అనుభవాన్ని పరిగణలోకి తీసుకొని విశ్లేషిస్తే, బుల్ మార్కెట్ సైకిల్ ప్రారంభం- ముగింపు కాల వ్యవధి అయిదేళ్లు ఉంటోంది. ఇలా అయిదు సంవత్సరాలకోసైకిల్ వస్తోంది. అలా ఇప్పటి వరకూ ఆరు సైకిళ్లు వచ్చాయి. అవి 1978-83, 1983-88, 1988-93, 1993-98, 1998-03, 2003-08. ఈ 30 ఏళ్లలో సెన్సెక్స్ 15.5 శాతం వార్షిక వృద్ధిని నమోదు చేస్తూ 100 పాయింట్ల నుంచి 7,700 పాయింట్లకు పెరిగింది (కనిష్ట స్థాయి నుంచి కనిష్ట స్థాయిని ప్రామాణికంగా తీసుకున్నప్పుడు). అంటే అయిదేళ్లకోసారి మార్కెట్ కనిష్ట స్థాయి నుంచి గరిష్ట స్థాయికి చేరుకుంటుందని దీన్ని బట్టి స్పష్టమవుతోంది. ఇదే భ్రమణ సిద్ధాంతం. దీని ప్రకారం సైకిల్ ప్రారంభంలో.. అంటే మొదటి రెండో సంవత్సరంలో షేర్లలో పెట్టుబడి పెట్టిన వారు నాలుగు/ ఐదో ఏడాదిలో విక్రయించి లాభాలను స్వీకరించాలి. స్టాక్ మార్కెట్ గమనాన్ని అంచనా వేయడానికి భ్రమణ సిద్ధాంతాన్ని ఒక ప్రామాణికంగా తీసుకోవచ్చు.

విరుద్ధ ప్రవర్తన సిద్ధాంతం: వారెన్ బఫెట్, ప్రాంక్లిన్ టెంపుల్టన్... ఈ పెద్ద విన్ ఉంటారు. స్టాక్ మార్కెట్ పెట్టుబడుల్లో విజేతలుగా నిలిచిన వ్యక్తులుగా వీరికి పేరుంది. ఇన్వెస్ట్మెంట్ గురు అని, స్టాక్ మార్కెట్ పితామహులని ప్రత్యేక గుర్తింపు కూడా లభించాయి. వీరి

విజయం పెద్ద రహస్యమేమీ కాదు.. స్టాక్ మార్కెట్లో అత్యధికులు ఆలోచించే విధానానికి భిన్నంగా ఆలోచించడమే. ఇదే విరుద్ధ ప్రవర్తనా సిద్ధాంతం (కాంట్రారీయన్ థియరీ). స్టాక్ మార్కెట్లోని వారంతా భయకంపితులైపోయి ఉన్నప్పుడు షేర్లు కొనుగోలు చేయమని, అందరూ ఎగబడి షేర్లు కొనుగోలు చేస్తున్నప్పుడు విక్రయించి బయటకు వచ్చేయాలని ఈ సిద్ధాంతం చెప్తుంది. దీన్ని అనుసరించిన వారు నష్టపోవడం అరుదుగా ఉంటుంది.

మార్కెట్ పీకా: స్టాక్ మార్కెట్లో ఎప్పుడు ప్రవేశించాలో, ఎప్పుడు బయ

టకు రావాలి ఎప్పుడూ బోధ పడని విషయం. చిన్న మదుపుదార్లకు అయితే అధ్యుష్టం మీద ఆధారపడటం తప్పిస్తే సంతోషాలు అర్థం కావు. బయటపడాల్సిన సమయంలో షేర్లు కొని ఇరుక్కుపోవడం, కొనుగోలు చేయాల్సిన సమయంలో షేర్లన్నీ విక్రయించి బయటకు రావడం అత్యధిక మదుపుదార్ల విషయంలో సాగేదే. కానీ మదుపు దార్లు మార్కెట్ పీకా సూత్రాన్ని జాగ్రత్తగా అనుసరించిన వక్షంలో వారికో దిక్కుగి అందిరాగలదు. ఎప్పుడు షేర్లు కొనాలి, ఎప్పుడు బయటకు రావాలి- అనే విషయం లేశమాత్రంగానైనా గ్రహింపునకు వస్తుంది. గత మూడు దశాబ్దాల సెన్సెక్స్ సైకిళ్లను గమనిస్తే... పూర్తి బేర్ మార్కెట్లో దాదాపు 10 పీకా కన్నా దిగువకు పడలేదు.

ఒకవేళ పడినా, మళ్లీ వెంటనే కోలుకొని 10 పీకా దగ్గర స్థిరపడటం కనిపిస్తోంది. అదే విధంగా గరిష్టంగా 25 పీకాని సెన్సెక్స్ నమోదు చేసింది. కాస్త అటూ ఇటూగా ఇదే గరిష్ట స్థాయి. దీన్ని బట్టి 10 పీకాలో షేర్లు కొనుగోలు చేసి, 25 పీకా దగ్గరలో విక్రయించడం మేలు. మదుపుదార్లు దీన్నిక బండగుర్తుగా పెట్టుకుంటే అదే వారికి శ్రీరామ రక్ష.

మరికొన్ని అంశాలు: ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థితి, కార్పొరేట్ సంస్థలు ఆదాయాలను స్టాక్ మార్కెట్ ప్రతిబింబిస్తుంది. మార్కెట్ ను ప్రభావితం చేసే మరొక ముఖ్యమైన అంశం నగదు లభ్యత. నగదు లభ్యత అధికంగా ఉంటే షేర్ల ధరలు సహేతుకత లేకుండా పెరిగిపోతాయి. నగదు తగ్గిపోతే మదుపుదార్ల వద్ద నగదు లేక, షేర్ల ధరలు తగ్గిపోతాయి. ఈ రెండు సందర్భాల్లోనూ వాస్తవిక విలువతో సంబంధం లేదు. మరొక ప్రాధాన్యం గల అంశం- మదుపుదారు ప్రవృత్తి. మార్కెట్ పెరుగుతూ ఉంటే అత్యుత్తమ మదుపుదార్లను కమ్మిస్తుంది. అదే భాగంగా పతనం అయితే, వారిని భయం ఆపరిస్తుంది. మార్కెట్ కు దూరంగా పారిపోతారు. ఈ సందర్భాలను మదుపుదార్లు జాగ్రత్తగా విశ్లేషిస్తూ ఉండాలి.

మంచి కంపెనీలను గుర్తించడం ఎలా?

ఇదేమీ బ్రహ్మ విద్య కాదు. సాధారణ పరిజ్ఞానం ఉంటే చాలు. అన్నిటిని మించి సునిశితమైన పరిశీలన దృష్టి అవసరం. ఈ కింది ప్రశ్నలు వేసుకుంటే ఒక కంపెనీ మంచి ప్రతిఫలాన్ని ఇచ్చేదా, లేదా అనేది అర్థమవుతుంది.

- ◆ వేగంగా విస్తరిస్తున్న వ్యాపార రంగంలోని కంపెనీయేనా.
- ◆ వృద్ధి అవకాశాలు అధికంగా ఉన్నాయా.
- ◆ స్థిరమైన వృద్ధిని నమోదు చేస్తున్నదా.
- ◆ యాజమాన్యం సమర్థవంతమైనదేనా.
- ◆ మూలధనం మీద అధిక ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తోందా.
- ◆ కార్పొరేట్ నైతిక ప్రవర్తనా నియమావళిని అనుసరిస్తోందా.

ఏదైనా కంపెనీ విషయంలో ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం 'అవును' అని వస్తే, అది పెట్టుబడి పెట్టదగిన కంపెనీ అని నిర్ణయించుకోవచ్చు.

వచ్చే 30 ఏళ్లకు అంచనా

అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో భారత్ రెండో స్థానంలో ఉంది. ప్రతి ఆరేళ్లకోసారి భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ రెట్టింపు అవుతోంది. దీని ప్రకారం 2038 నాటికి స్థూల దేశీయోత్పత్తి (జీడిపీ) 30 లక్షల కోట్ల డాలర్లు అవుతుంది. జీడిపీకి సమానంగా మార్కెట్ క్యాపిటలైజిషన్ ఉండాలంటే సెన్సెక్స్ 50,000 పాయింట్లు కావాలి. అయిదేళ్లకోసారి సెన్సెక్స్ రెట్టింపు అవుతుందనే సిద్ధాంతం ప్రకారం చూసినా ఆ సమయానికి సెన్సెక్స్ 50,000 పాయింట్లు కావాలి. దీన్ని గమనించి దీర్ఘకాలానికి తక్కువ ధరల్లో షేర్లు కొనుగోలు చేసిన వారికి అనూహ్యమైన ప్రతిఫలం లభించవచ్చు.

(వ్యాస రచయిత హైదరాబాద్ లోని ఆర్ఎల్ఐ సెక్యూరిటీస్ లో డైరెక్టర్)